

AFLEVERING 5: GESCHEIDEN AFVAL

Ons plastic achterna

Sinds januari moeten Nederlandse gemeenten plastic afval gescheiden aanbieden. Maar wat gebeurt er met al dat plastic? En levert het iets op voor het milieu?

BRONSCHIEDING OF NASCHIEDING?

In de meeste gemeenten scheiden de burgers zelf het plastic vóór inzameling: bron-scheiding heet dat. Rotterdam voelt meer voor nascheiding: het plastic verwijderen na inzameling. In Friesland en Groningen vist de installatie van afvalverwerker Omrin sinds april vorig jaar al plastic uit het restafval, waarna het naar de sorteerinstallaties in het buitenland gaat. In Spanje en Frankrijk wordt ook al op deze manier plastic gescheiden, maar in Nederland is er nog kritiek op. Zo zou het plastic te vies zijn voor hergebruik. Volgens Omrin is dat geen probleem omdat het plastic sowieso gewassen wordt. Duurzaamheidsdeskundige Aucke Bergsma van Omrin: 'Het kan best zijn dat het voor grote gemeenten effectiever is om voor nascheiding te kiezen en kleinere beter aan bron-scheiding kunnen doen, maar het is te vroeg om daar nu al conclusies over te trekken.'

Sinds kort ben ik een Plastic Hero. Ik scheid mijn plastic verpakkingsafval. Maar als er iets is wat ik me niet voel, is het een held. In mijn tuin stonden al een papiercontainer, een gft-bak en een grijze kliko. En nu staat daar ook een zak bij voor mijn plastic. Met al die bakken en zakken lijkt ik wel een vuilnisbedrijf. Plastic scheiden is beter voor het milieu, dat lees je in de krant en zie je op tv, waar dat opdringerige plastic monster zich op die achteloze moeder stort om haar te bedanken voor haar heldendaad. Maar ben je echt wel zo goed bezig als je plastic scheidt? En wat gebeurt er met al dat plastic?

Stichting Nedvang is verantwoordelijk voor de Plastic Heroes-campagne en het scheiden van plastic afval in Nederland. Gerald van Elburg van Nedvang weet precies wat er gebeurt met mijn plastic. En dus ga ik met mijn eerste volle zak plastic en Gerald als gids zelf mijn afval wegbrengen. Al het verzamelde plastic legt een lange route af: eens in de vier weken wordt het aan mijn deur met een kraak- en perswagen opgehaald, waarna het naar een overslagplaats – een soort doorvoerhaven – gaat. Daar wordt het nog meer geperst en gekraakt en verhuist het naar een andere fabriek waar het wordt gesorteerd. Daar ga ik naartoe, want dat sorteren is een bijzonder en belangrijk onderdeel van het proces.

Nu bijna alle gemeentes plastic inzamelen, zou je verwachten dat we dat plastic ook in Nederland sorteren, maar we moeten naar Duitsland, waar ze er al jaren ervaring mee hebben. Bij Tönsmeier wacht Peter Berlekamp ons op. Hij hijst ons in een veiligheidshesje en neemt ons mee naar het hol van de leeuw. Onderweg lopen we langs reusachtige bergen geperst plastic. Het heeft iets fleurigs, zo had ik het me niet voorgesteld. Binnen mag ik mijn afval op de eerste lopende band gooien die de sorteerinstallatie in gaat. Hier begint het doolhof waar al het plastic >

Het Duitse bedrijf Tönsmeier sorteert plastic, maar ik kom heel veel restafval tegen dat er helemaal niet thuis hoort: cd's, flesjes nagellak, vieze luiers, metalen potjes... Peter: 'Dat komt doordat wij in Duitsland al langer plastic scheiden. In het begin hield iedereen zich heel goed aan de regels. Maar na verloop van tijd werden mensen steeds slordiger. **Het plastic dat wij binnenkrijgen uit Nederland is nu nog ontzettend schoon** en perfect gescheiden. Maar dat zal over een tijdje ook anders zijn. Op zich is dat niet erg, onze installatie accepteert tot 30% vervuiling van het plastic.' Overigens hoeft je plastic niet eerst te wassen voordat je het recycleclet.

Van elke soort plastic wordt iets anders gemaakt. Van petflessen bijvoorbeeld tennisballen, T-shirts en speeltoestellen. Het Nederlands voetbalteam speelt komend WK zelfs in een tenue van gerecycled plastic. Daarvoor waren zo'n 13 miljoen flessen nodig, een besparing van omgerekend 250.000 kilo afval. Het plastic uit boterkuipjes heet PP en wordt gebruikt voor nieuwe kuipjes, maar ook voor dvd-hoesjes, bloempotten en kratten.

Niet alle gemeenten zamelen het plastic afval op dezelfde manier in. Zo zijn er plaatsen waar alleen maar afvalbakken staan waar je zelf je plastic naartoe moet brengen. Maar er zijn ook gemeenten die eens in de vier weken plastic aan de deur ophalen. En dan is er nog de Diftar-gemeente. **Diftar staat voor gedifferentieerd tarief en werkt volgens het 'de vervuiler betaalt'-principe.** Hoe minder grijze containers of vuilniszakken je inlevert, hoe lager je afvalstoffenheffing. In de Diftar-gemeente loont het dus om afval te scheiden. Uit onderzoek is gebleken dat bewoners van deze gemeenten minder afval produceren. Dat klinkt goed, maar het Diftar-systeem heeft ook nadelen. De invoering is ingewikkeld en het systeem zou leiden tot meer illegaal afval en burgers zouden vaker slimme trucs bedenken om van hun afval af te komen. Dat is overigens niet bewezen. In 2006 woonde 17,4% van de Nederlanders in een Diftar-gemeente.

Peter van het recyclebedrijf: **'Wij verkopen het petplastic aan landen als China,** waar ze er bijvoorbeeld Hugo Boss-truien van maken. Dat is een mooie kringloop.' China? Dat betekent dus dat het plastic pakje dat ooit in China werd geproduceerd en door mij in Nederland werd gekocht als nieuwe grondstof teruggaat naar dat land om er vervolgens een merktui van te maken die uiteindelijk weer in Nederland in de winkels belandt! Dat is misschien wel een mooie kringloop, maar het is ook goed voor tonnen extra CO₂-uitstoot.

Op de terugweg belanden Gerald en ik bij een wegrestaurant om een hapje te eten. Ik kijk naar mijn dienblad en opeens valt me op dat bijna alles verpakt zit in plastic bakjes en zakjes. **Als we nou eens wat minder zouden verpakken, hoeven we ook minder energie te steken in het verwerken.** Bij de prullenbak hangt een bordje met de vraag je afval te sorteren, maar waar ik ook kijk, er staat maar één prullenbak. Zelfs als ik zou willen, zou ik hier met geen mogelijkheid mijn plastic kunnen scheiden.

Bij afval denk ik aan bergen smerig stinkende rotzooi, maar hier tref ik een keurig tafereel van opgestapelde kleurrijke balen. Het stinkt niet eens. Maar dan gaan we de installatie in. Alsof ik in mijn buik ben geschopt, buig ik voorover en sla mijn handen voor mijn gezicht in de hoop de acute braakaandrang te onderdrukken. **Mijn eigen vuilnisbak ruikt naar bloemetjes vergeleken bij deze onmenselijke lucht** die als een smerig monster via mijn neus mijn maag aanvalt. 'Maak je geen zorgen', zegt Peter, 'over twee minuten is je reukorgaan gewend en valt het niet meer op.'

Dé oplossing voor de enorme hoeveelheid plastic is natuurlijk: minder plastic kopen. Maar dat is niet altijd even makkelijk. Toch is er wel degelijk een **alternatief: bioplastic dat is gemaakt van aardappel- of maïzetmeel**. Steeds meer verpakkingen zijn ervan gemaakt. Bioplastic scheiden is niet nodig, het kan soms zelfs in de gft-bak.

> van elkaar zal worden gescheiden. Eerst worden in een soort superzeef de grote van de kleine stukken plastic gescheiden, dan wordt er in een iets fijnere zeef nog een keer gescheiden op grootte. Het lichtste plastic, de dunne groentepakjes van de supermarkt bijvoorbeeld, wordt met een soort bladblazer omhoog geblazen terwijl het zwaardere plastic over de rand van een nieuwe lopende band naar beneden valt. Op een andere plek trekt een magneet

Oranje speelt komend WK zelfs in een tenue van gerecycled plastic

het blik en aluminium dat nog tussen het afval zit omhoog en een speciale infraroodcamera herkent bijvoorbeeld de petflessen die ook gescheiden worden. Aan het einde van het doolhof wordt alles nog een keer door mensen nagekeken, waarna het naar een reuzenpers gaat die het plastic gesorteerd en wel wéér tot grote balen van duizenden kilo's samenperst. Die worden verkocht aan recyclebedrijven die het schoonmaken, versnipperen en er nieuwe plastic producten van maken.

Het is een indrukwekkend proces, maar is het ook echt beter voor het milieu? Glas is eenvoudig te scheiden in drie kleuren, maar er zijn veel meer soorten plastic dan soorten glas en er is dus veel meer energie nodig om die soorten te scheiden. Bovendien moet het in vrachtwagens naar Duitsland worden getransporteerd, wat weer extra CO₂-uitstoot veroorzaakt. Daarbij komt ook nog dat het eerst in Nederland wordt samengeperst en vervolgens in Duitsland weer uit elkaar wordt getrokken en opnieuw samengeperst moet worden. Toch is Gerald van Elburg overtuigd van de milieuvriendelijkheid: 'Als je al dat plastic zou verbranden, komen er meer schadelijke stoffen vrij dan wanneer je hergebruikt. En het voordeel van recycelen is dat we minder nieuwe grondstoffen, zoals aardolie, hoeven te gebruiken, wat uiteindelijk voor minder afval zorgt. Van jouw oude verpakkingen kan bijvoorbeeld een nieuwe fleecetruï gemaakt worden. Dat transport naar Duitsland is inderdaad niet handig, maar we zijn hard bezig met het voorbereiden van Nederlandse sorteerinstallaties. Dat we die installaties nog niet hebben is het gevolg van een kip-ei-discussie: er was nog geen plastic afval, dus ze waren ook niet nodig.' Omdat het scheiden van plastic pas vanaf dit jaar officieel verplicht is en niet iedereen even overtuigd is van de beste methode, zal de komende jaren moeten blijken wat de meeste milieuwinst oplevert. Het beste is natuurlijk: minder plastic in huis halen en hopen dat verpakkingen bedrijven minder plastic gaan gebruiken of kiezen voor biologisch afbreekbaar plastic. Tot die tijd zit er niets anders op: ik zal – een beetje tegen wil en dank – een Plastic Hero moeten zijn. «

Stichting Nedvang hoopt dit jaar 38% van al het kunststof afval te recycleren en in 2012 zelfs 42%. Maar het samenwerkingsverband van milieuorganisaties Recycling Netwerk noemt dat na onderzoek een *mission impossible*. **Consumenten scheiden vooral in de grote steden veel te weinig kunststof – nog geen 2%** – om het doel van Nedvang te halen. Rotterdam is nog niet eens gestart met het inzamelen van gescheiden plastic, omdat de stad niet overtuigd is van de voordelen. Amsterdam er is er net, per 1 mei, in vijf van de zeven stadsdelen mee begonnen.

- WAT MAG IN DE PLASTIC VERZAMELZAK?
- Helaas mag lang niet al het plastic in de vuilniszak voor plastic. Wat wel mag zijn flessen voor shampoo, zeep, wasmiddelen en drank. Ook plastic zakjes en zakken en folie van de verpakking van brood, kaas, vlees en groente kun je scheiden.
- Vitaminepotjes, plastic speelgoedverpakkingen en plantenspotten mogen ook. Maar speelgoed, chipszakken, tandenborstels, plastic haarbanden en verpakkingen van make-up mogen er weer niet in.
- Ook de verpakkingen van melk, vla, appelsap en yoghurt mogen niet in de zak. Heb je een volle zak over, maar geen plastic-bak in de buurt?
- Dan kun je je plastic naar het inzamelpunt van de gemeente brengen.
- Info: www.plastic-heroes.nl

volgende keer
 Marie Claire zoekt uit hoe groen politiek Den Haag is, in de Kamer en privé.

VERMOEIDE VOETEN? NOOIT MEER!
IK DRAAG MEPHISTO SCHOENEN MET SOFT-AIR TECHNOLOGIE!

LAUREEN (35 - 42)

LOLIE (35 - 42)

VOOR MOSZACHT EN MOEITELOOS LOOPPLEZIER.
 Vermoeide voeten behoren dankzij de SOFT-AIR TECHNOLOGIE van MEPHISTO voortaan tot het verleden. De elastische superzachte SOFT-AIR tussenzool vangt alle schokken moeiteloos op. Dit betekent een enorme ontlasting voor uw voeten, gewrichten en tussenwervelschijven.

Verkrijgbaar bij de MEPHISTO SHOP en de gespecialiseerde schoenwinkels in uw regio. Vraag een gratis folder: MEPHISTO, Brekelmans Agenturen BV, Postbus 7292, 6050 AG Maasbracht www.mephisto.com

DE GARANTIE VOOR EEN GEZOND VOETKLIMAAT